

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
 THE RUTHENIAN NEWSPAPER
 published three times a week
 Tuesday, Thursday and Saturday, by
 The Little Russian Nat'l Union
 of America
 at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
 Subscriptions:
 per year \$2.00 Canada & Europe
 half year 1.00 per year \$3.00
 single copy .08 half year 1.50

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
 виходить три рази на тиждень
 вівторок, четвер і субота.
 влас.
 . РУСНИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
 в Америці
 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
 Передплата:
 на рік \$2.00 Канада і Європа
 на пів року 1.00 на рік \$3.00
 поод. копія .08 на пів року 1.50

РІК XXII.

Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок 8-го вересня 1914.

Ч. 46.

|

VOL. XXII.

Jersey City, N. J., Tuesday, September 8, 1914.

N. 46.

НІМЦІ ОКРУЖАЮТЬ 600.000 ФРАНЦУСЬКУ АРМІЮ.

Велика перемога Німців під Ремс: Французи стратили 12.000 людей і 410 гармат.

Париж з боязни перед німецькими гарматами хоче піддатися.

Битви між Австрійцями і Москалями тривають далі.

Війна з Росією.

в Галичині:

КРІВАВА БИТВА КОЛО МІСТА ГАЛИЧА.

Петроград (через Париж), 5. вересня. — Урядова російська телеграма про битву коло Галича подає наступні дані:

Австрійська армія заняла сильно укріплені становища в 13 фортах Галича. По триднівній кривавій битві удалося Москалям здобути цілу кріпость. Австрійські війська були приневолені подати ся назад з великими страгатами. 4.500 Австрійців полягло на полі битви. Москалі здобули 32 гармати і забрали багато воєнного матеріалу. Кріпость Галич мало велике воєнне значіння: його здобуте уможливило Москалям контролю на цілу східну Галичину.

Останок представляють ся російський урядовий рапорт. Найменший побіт приймають велике політичне значіння. А вже зовсім східно виглядає хвалюча Москалім при здобуті 13 галицьких фортов. Галич ніколи не був і не є кріпостью. Лише в останній році побудовано недалеко Галича охоронні вали для піхоти, щоби оборонити перехід через ріку Дністер. Москалі мусили отже мимомовно над Австрійцями понести тут дуже великі страги, коли пускають військ про здобуття 13 фортов в Галич.

ЗАНЯТЄ ЛЬВОВА ЧЕРЕЗ МОСКАЛІВ.

Лондон, 5. вересня. — 3 Петрограду наслідно урядове потвердження про занятє Львова Москалями. По завзятий 5 днівній боротьбі російська армія під проводом генерала Русского здобула всі форти в околиці Львова, почім Австрійці подали ся назад на захід від міста в напрямі Городна. Саме місто Львів піддало ся без найменшого опору. До Львова перенесено головну квартиру російських військ, які знаходять ся в Галичині.

Історія з фортами коло Львова нічим неміряється. В свої спосіб Москалі хотять віднести величчю своїх побіт. Коли Москалям призначалось в так великими труднощами здобувати неіснуючі форти, то кілька часу і людей буде їх коштувати здобути дісної кріпости Перемишля.

МОСКАЛІ ПРО ПОБІДУ НАД АВСТРІЙЦЯМИ В ГАЛИЧИНІ.

Лондон, 5. вересня. — Російський міністер для заграничних справ Сазонов прислав до тутешнього посольства телеграму, в якій доносить, що ліве крило австрійської армії в Галичині зовсім розбите. Австрійці стратили 25.000 людей, 150 гармат, тисячі коней і багато возів з воєнними матеріалами. Друга російська армія побіла австрійську армію коло Томашева і перейшла галицьку границю від півночі. Кілька тисяч Австрійців взято у неволю, між ними також кілька високих офіцерів головного штабу.

Чи і повсюди телеграма подає привідні вісти можна сумніватися. Всеж така вже на цій війні.

стані можна наслідно черкванати ся, які брехні доходить з Петрограду. Коли давнішні російські телеграми доносили, що Австрійці стратили 100.000 війська, то теперішня урядова з Петрограду зменшила вже страги Австрійців на 25.000.

УРЯДОВА ВІСТЬ ПРО ПОЛОЖЕНЄ В ГАЛИЧИНІ.

Відень (через Рим і Лондон), 5. вересня. — Австрійське міністерство війни оголосило вісти з поля війни в Галичині. Східне крило австрійської армії в Галичині заняло сильно оборонні становища здовж ріки Сяну а крім сего укріпило ся на згір'ях коло Городна (на захід від міста Львова). Операції австрійських військ в Польській Королівстві є успішні. Австрійські війська є скріплені німецькими корпусами, а передівім артилерією.

Напевне припускають, що ціла Буковина і східна Галичина по місто Городна, а на подальше до ріку Дністер, нападуть ся в руках Москалів. Чернівці, столицю Буковини, і Львів, столицю Галичини, Москалі заняли. Однак занятє східної Галичини не можна ще ніяк уявляти цілковитою побідою над Австрійцями, як се чванять ся Москалі. Ціла східна Галичина не має аж одної кріпости. До рішучої битви против доперва над Сяном і ся битва рішуче властива побідою. Російська армія в Галичині не знаходить ся в так дуже хороній обстановці, як того представляють вісти з Петрограду. Від створення Карпат грозить їм небезпека, бо з Угорщини можуть надійти кожний хвиляш австрійські війська і напасти на російську армію з боку. Непевна будучність покаже, яку пареті і значіння мають дотепершні успіхи російської армії в Галичині.

МОСКАЛІ ЧЕРЕЗ ГОРИ КАРПАТИ ДО ВІДНЯ?

Петроград (через Лондон), 5. вересня. — По розбиттю австрійської армії в Галичині стоїть для Москалів отверта дорога до Будапешту і Відня через гори Карпати. Найменше представляє ся перехід через Карпати на дозрі Сколе-Лавочне.

Москалі мають замислену фантазію. Вони собі пригадали, що в р. 1848, під час революції на Угорщині перемігши роки Карпати без великих труднощостей, тому аргументують і тепер в них ся гадка.

ГРАФ БОБРИНСЬКИЙ ГУБЕРНАТОРОМ ГАЛИЧИНИ.

Петроград (через Лондон), 5. вересня. — Графа Бобринського іменував цар губернатором східної Галичини.

Голова шипунської банкі в Галичині, славний граф Бобринський, здався ся зайняти. Лише не знати, як довго його поведуть.

НОВА ЦАРСЬКА ЛАСКА ДЛЯ ЖИДІВ.

Копенгаген (Данія), 5. вересня. — Російський посол в Копенгагені одержав вість, що російський цар видав приказ, на підставі котрого жида можуть бути офіцерами.

Се новий закон царської ласки для своїх "улюблених" Жидів. Виглядає так, що цар хоче більше дозволити до жидів, ніж в своїх корінних Москалях.

в Польській Королівстві:

ПОБІДА МОСКАЛІВ КОЛО ЛЮБЛИНА.

Лондон, 5. вересня. — 3 Петрограду прийшла вість, що російська армія, одержавши нові сили, приступила до офензиви. На лінії між Люблином а Холмом прийшло до великої битви. Австрійські війська з великими страгатами подали ся назад. Поміч Німців прийшла за пізно.

Поміч Москалів в Польській Королівстві не є новим певим, бо телеграми з Австрії і Німеччини доносять, що Москалі уступають.

МОСКАЛІ ЗНОВА ГРОЗЯТЬ НІМЦЯМ.

Петроград (через Лондон), 5. вересня. — Австрійська армія в Галичині і в Польській Королівстві зовсім знищена. 10 корпусів вистарчає, щоби унеможливити дальшу акцію австрійської армії. Ціла російська сила в числі 20 корпусів розпочне похід в напрямі Берліна. До трох тижнів Берлін буде в руках Москалів.

Москалі нарешті пускають в світ ріжні брехні. Їм доходить ся готовно а се, щоби дозлати захопити неспасаний союзник Франції, яка знаходить ся вже в передсмертних судорогах.

НІМЦІ ВИСИЛАЮТЬ ВЕЛИКУ ВІЙСЬКА ПРОТИ РОСІЇ.

Лондон, 5. вересня. — 3 Копенгаген (в Данії) доносять, що всі залізничні на схід від Берліна находять ся у військовій заряді. Безчисленні поїзди переповнені німецьким військом, яке спішить на східну границю проти Росії. 5 нових корпусів прибуло до Польського Королівства, щоби скріпити австрійську армію і спільними силами ударити на Варшаву.

Щодо величчю німецьких військ проти Росії кружють ріжні здогади. Одні кажуть, що Німеччина поставила нові корпуси, інші жовка, що Німеччина забрала часті військ а Альпів і Бельгії, заступаючи їх загальним ополченням.

у Східних Прусах:

ЩЕ ПРО ПОБІДИ НІМЦІВ ПІД АЛЕНШТАЙН.

Берлін (бездр. телегр.), 5. вересня. — Після останнього обчислення по побіду над Москалями під Аленштайном показало ся, що російська полонена армія числить 90.000 людей. Полонених розділено по різних гарнізонах середньої і північної Німеччини.

Передні німецькі телеграми доносили, що під Аленштайном кавало лише 70.000 Москалів у неволі. Описав російські неми потвердили неутрачує російської армії і признали, що страга Москалів виносить 80.000.

МОСКАЛЯМ У СХІДНИХ ПРУСАХ НЕ ВЕДЕТЬ СЯ.

Берлін (через Лондон), 5. вересня. — Німецькі війська посувають ся у Східних Прусах чимраз далі в напрямі російської границі. Москалі з великими страгатами подають ся назад.

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕНЄ

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З РОСІЄЮ:

Воєнне положенє в Галичині в останніх двох днях не улягло великий зміни. Австрійські війська уступили перед подавляючою силою Росії і заняли оборонне становище коло Городна, на захід від міста Львова. Майже ціла східна Галичина і Буковина опинили ся в руках Москалів. Однак, коли візьмуть ся під розсату загальне положенє, то дотепершні побіди Москалів ще не мають ніякого рішучого впливу на дальший хід війни.

Зани Москалі зможуть приступити до облоги Перемишля, прийде ще передше до більшої битви коло Городна. Тимчасом може надійти на поміч армія з Угорщини і напасти Москалів від полудня.

Як має ся справа в Польській Королівстві, годі напевно оцінити. Одно є певне, що коло Томашева, Люблина і на захід від Варшави боротьба триває ще даліше. Одна і друга сторона доносить про побіди. Австрійським військам в Галичині і в Польській Королівстві прибули на поміч Німці.

У Східних Прусах Москалі утівають в напрямі своєї границі. Вправді Москалі грозять, що висилають 20 корпусів на Берлін, але покищо їх не видало. Страга 90.000 армії під Аленштайном відірвала Москалям відвагу спішити ся до Берліна. А тимчасом Німці висилають щораз то нові війська над Вислу.

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З ФРАНЦІЄЮ:

В останніх двох днях німецькі війська віднесли нові побіди над Французами і їх союзниками.

Німецькі армії на заході заняли цілий ряд міст і кріпостей та зблизили ся до Парижа, перетинаючи рівночасно відворот французькій армії в напрямі Парижа.

Ліве крило французької армії мусило уступити перед перевагою німецьких військ. Шкоро побідним маршем удало ся Німцям оточити ліве крило і центр французької армії, яка числить около 600.000 людей. Світла побіда Німців під Ремс була першим вислідом німецького плану оточення Французів. Ціла майже друга оборонна лінія Французів знаходить ся в руках Німців.

Одинона бовва лінія, на якій Французи ще троха держать ся — се лінія Верден, Туль, Епіналь і Бельфорт. Але й тут Німці зробили великі успіхи. Армія під проводом німецького наслідника престоло побіла Французів під Верден і приступила до облоги кріпости.

Париж, відтятий від головної французької армії, не довго зможе боронити ся. Вияв тепер ходять поголоски, що Французи хотять залишити оборону міста, щоби охоронити його перед знищенням німецькими гарматами.

Війна з Францією.

ВЕЛИКА ПОБІДА НІМЦІВ КОЛО РЕМС.

Берлін (бездр. телегр.), 5. вересня. — Німецький посол Бернсторф одержав з Берліна урядову вість наступного змісту:

„Німецькі війська заняли без ніякого опору зі сторони Французів кріпость Ремс. Німецька армія під проводом генерала фон Більова розбила на полудне від Ремс французську армію. 12.000 Французів взято у неволю. Крім сего здобули Німці 260 гавбіць, 150 полкових гармат і забрали 6 полкових прапорів.“

Кріпость Ремс лежить на другій лінії оборонній Французів. З ушкоджен кріпости Ремс під оборону ліній находять ся вже в руках Німців.

БИТВА КОЛО КРІПОСТИ ВЕРДЕН.

Берлін (бездр. телегр.), 5. вересня. — Німецька армія під проводом німецького наслідника престоло побіла французькі війська під кріпостью Верден і змусила їх до утєчі. Французи понесли великі страги. Облога кріпости Верден розпочала ся.

Кріпости Верден, Туль, Епіналь і Бельфорт, створюють оборонну лінію Франції від німецької границі. Верден є однею із найважливіших французьких кріпостей. Від здобуття Верден залежить судба цілої кріпості.

французьких кріпостей. Від здобуття Верден залежить судба цілої кріпості.

НІМЦІ ЗАЙМАЮТЬ ПОБЕРЕЖНІ МІСТА ФРАНЦІЇ.

Лондон, 5. вересня. — Сильні війська німецькі посувають ся здовж побережя Франції, щоби заняти пристани і унеможливити виладоуване англійських військ, призначених на поміч Франції.

Про занятє Німцями французьких пристаней: Дувр, Кале і Булонь, доносили телеграми вже перш, ніж була прийнята в офіційній телеграмі в Берліні про престани Дів і Гавер.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ПІД ПАРИЖЕМ.

Лондон, 5. вересня. — Німецькі армії зближують ся щораз ближше до Парижа. Передні сторони німецького війська заняли місто Руен на захід від Парижа. Північна німецька армія розбила війська союзників коло Сінліс і зближають ся до міста Мо, віддаленого всего кілька миль на схід від Парижа. Грозить велика небезпека, що відворот військ Французів і союзників буде зовсім відтятий від Парижа.

ПАРИЖ ХОЧЕ ПІДДАТИ СЯ?

Лондон, 5. вересня. — 3 Парижа доносять, що французький генеральний штаб носить ся з гадкою не боронити Парижа, щоби охоронити місто перед знищенням в наслідок бомбардування.

Маніфест до Українців у Галичині!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

Находить важна історична хвиля. Ванить ся доля держав і народів. Нічого не віділи всіяні зусилля дипломатичні, щоби вдержати в Європі мир. Буря війни суне на Європу і нічого її не спинить.

Суне отся буря передовсім на держави, в склад яких входить український нарід. Український нарід належить до тих народів, на які війна і її наслідки наляжуть найбільше.

В таку хвилю нарід, що хоче жити, мусить мати одну думку і одну волю і ту свою волю перемінити в діло, яке заважило би в історії держав і народів.

І тому в сій хвилі представини українського народу в Галичині всіх політичних напрямів, які лучить один національний ідеал, зібрали ся в Головну Українську Раду, яка має бути висловом одної думки і одної волі українського народу і показати йому дорогу до діла, яке жде його в теперішній хвилі.

Ми не є прихильники війни, ми разом з цілим культурним світом уважаємо мир найціннішим добром людскости. Але бувають в історії держав і народів хвилі, коли війна являється неминуча. І коли не можемо війни відвернути, то мусимо старати ся, щоб ті жертви, яких вона від нас вимагає, не пішли на марно, щоб кров батьків принесла добро дітям.

Дорога, яка веде до сього, ясна.

Війни хоче цар російський, самодержавний володар імперії, яка є історичним ворогом України. Царі російські зломали Переяславський договір, яким вони обов'язали ся були шанувати самостійність України, і поневолили вільну Україну. Царська імперія протягом трох століть веде політику, яка має за ціль відібрати поневоленій Україні національну душу і зробити український нарід частиною російського народу. Царський указ відібрав українському народові його найсвятіше право, право рідної мови. В царській Росії нинішнього дня найбільше поневолений — український нарід!

І коли Росія хоче війни, то говорить з неї та ненаситність, яка червоною ниткою тягнеть ся через усю історію сєї імперії, що з москвовського князівства, загарбуючи все нові землі, поневолюючи народи, розросла ся в нольос, який від ряду літ загрожує загально-європейському миру і загально-людському поступови, культурі і життю народів.

Та ненависть царської імперії загрожує також нашому національному життю. Історичний ворог України не може спокійно дивити ся, що ще не вся Україна в його руках, що не весь український нарід стогне поневолений під його панованем, що існує частина української землі, де український нарід не є винятний з під права, де він може жити своїм національним життям.

Ідучи війною на австро-угорську монархію, Росія грозить загрозою також українському національному життю, яке знайшло охорону в конституційнім ладі австрійської держави. Побіда Росії мала би принести українському народові австро-угорської монархії те саме ярмо, в яким стогне 30 мільонів українського народу в російській імперії.

І тому наша дорога ясна.

Вне підчас попереднього австрійсько-російського напруження з'їзд найвищих значущих діячів усіх українських партій Галичини, який відбув ся у Львові 7. грудня 1912. р., заявив, що з огляду на добро і будучність українського народу на випадок оружного конфлікту між Австро-Угорщиною і Росією ціла українська суспільність одностайно і рішучо стане по стороні Австро-Угорщини проти російської імперії, як найбільшого ворога України.

Так і теперішня хвиля кличе український нарід стати однодушно проти царської імперії, при тій державі, в якій українське національне життя знайшло свободу розвитку.

Дотеперішня пасивність австро-угорської політики супроти затії російського царизму була все визискувана на шкоду інтересів австро-угорської монархії і її народів а передівсім на шкоду самостійного національного розвитку нашого народу. І тому тепер нашим святым обов'язком є покласти всі свої сили на жертвеннику боротьби за будучність рідної країни.

Побіда австро-угорської монархії буде нашою побідою. І чим більше буде поражене Росії, тим швидше вибє година визволення України.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ!

Тільки той нарід має права, що вміє їх здобути. Тільки той нарід має історію, що вміє її творити рішучими ділами.

Головна Українська Рада кличе Тебе до діла, яким Ти здобудеш нові права, утвориш новий період в своїй історії, займеш належне місце в ряді народів Європи.

Нехай же сей поклик знайде відгомін в кождім українськм серці! Нехай збудить в нашій народі давнє козацьке завзяте! Нехай вся наша суспільність буде не тільки видцем, але й найдіяльнішим учасником грядучих подій! Нехай віддасть всі свої матеріальні і моральні сили на те: щоб історичний ворог України був розбитий.

До бою — за здійснене ідеалу, який в теперішню хвилю з'єднує ціле українське громадянство!

Нехай на руїнах царської імперії зійде сонце Вільної України!

Львів, 3. серпня, 1914.

ГОЛОВНА УКРАЇНСКА РАДА:

Президія:

Др. Кость Левицький, Михайло Павлин, Микола Ганкевич, Др. Степан Баран, голова, заст. голови, заст. голови, секретар.

Члени: Микола Балицький, Іван Боберський, Іван Кивелюн, Др. Микола Лагодінський, Др. Михайло Лозинський, Теофіл Мелень, Володимир Темницький, Др. Кирило Трильовський, Др. Володимир Старосольський, Др. Льонгін Цегельський.

Сноро Німцям удасть ся здобути перший ряд фортів коло Парижа, дальша оборона міста буде залишена.

Бомбардуванк міста без здобути зовнішнього перетону кріпості є неможливе з причини великого віддалення.

Німці не заперечують ноголоскам про капіталацію Парижа. Кажуть, що комендант Парижа, генерал Галіві, одержав від прантительства і від генерального штабу приказ оборонити місто до поспідного.

НІМЦІ ОКРУЖИЛИ ЦЕНТР І ЛІВЕ КРИЛО ФРАНЦУЗІВ.

Лондон, 5. вересня. — З Парижа надійшли невеселі вісті. Німецька армія, яка здавалась їти на Париж, звернула на схід від міста, щоби оточити ліве крило і центр французької армії. Північно-східна армія французька опустила місто Шаллон в напрямі ріки Марн. Від вислідів сєї битви зависить тепер судьба цілої французької армії.

На підставі повисної відомости належить вносити, що Німцям удав ся маневр і вони оточили 600.000 армію Французів зі всіх майже боків. Надзвичайно сподівати ся, що коли Німцям в тій битві пощастить ся, то ціла французька армія буде розбита і дальший опір Франції буде без найменшого успіху. Побіду Німців під Ремс і полонене 12.000 Французів належить уважати яко перший вислід німецької засідки. Така сама судьба чекає і прочу французьку армію.

ПОСЛІДНА УМОВА МІЖ СОЮЗНИКАМИ.

Лондон, 5. вересня. — Англія, Франція і Росія підписали нині в Лондоні умову, на підставі котрої зобов'язали ся, що жадна з тих трох держав, без позволення двох других, не сьміє заключати мира.

Отся умова звучить як слідує:

„Підписані повновласники дотичних держав заявляють отсим слідує: Англійське, французьке і російське правительство зобов'язують ся взаємно підчас теперішньої війни не заключати жадного мира окрема. Всі три держави годять ся на се, що коли би мало прийти до поставлення умов мир, ніхто зі союзників не поставити таких умов, без дозволу і порозуміння з прочими двома союзниками.

„Щоби потвердити повисну умову, кладуть нижче підписані власноручні підписи і свої печати.

„Видано в Лондоні, дня 5. вересня, 1914. р.

Е. Грей (англ. міністер для загр. справ), Павло Камбон (франц. посол в Англії), Бенкендорф (рос. посол в Англії).

Повисна умова є зовсім природно для Англії дуже корисна, бо навіть на случай цілковитого знищення Франції і Росії без згоди Англії не може прийти до заключення мира. З тої умови можна рівнож заключати, що розгромлене Франції є вже неминує та що Англія буде старати ся ужити всіх своїх сил, щоби дальше вести війну з Німеччиною.

Дипломатичні круги у Вашингтоні представляють, що повисна умова значно продовжить європейську війну. Надія през. Вілсона і скар. Брайна на скорі привернене мира в Європі зведе, Англія стигає зі всіх своїх колоній (в Азії, Африці, Америці і Австралії) війська, щоби ще ратувати лже позожене у Франції, есентуально, щоби боронити своєї власної держави перед нападом Німців.

100.000 АВСТРІЙЦІВ В АЛЬЗАЦІ.

Лондон, 5. вересня. — Зі Швайцарії надійшла вість, що 100.000 австрійська армія переїхала на захід, щоби скріпити ліве крило німецької армії на боевій лінії між французькими кріпостями Бельфор і Туль.

Коли ся вість правдива, то можна з того заключати, що Німці співають ся, щоби в як найкоротші часі задати послідній удар Франції і відтас всі свої сили звернути проти Росії. Деякі повні знатоки передказують, що найдальше до місця Франція буде принесена до заключення мира.

ОБЛОГА ФРАНЦУЗЬКОЇ КРІПОСТИ МОБЕЖ.

Берлін (бездр. телегр.), 5. вересня. — Сильний відділ німецького війська розпочав облогу кріпости Мобез. Німці здобули вже 3 форти. Прочі форти держать ся мимо страшного огню великих обляжничих гармат. Упадок кріпости є неминучий.

Кріпость Мобез — се одинока кріпость над бельгійською границею в руках Французів. Однак і тут Німці держать ся давньої системи, як се мало місце в Бельгії при облозі кріпостей Лажу і Намуру. Вони полишили коло Мобез потрібну кількість війська до облоги, а головна сила армії, не зупиняючись, йшла дальше на південь.

НІМЦІ ПРИСТУПАЮТЬ ДО ОБЛОГИ АНТВЕРПІ.

Лондон, 5. вересня. — Сильні німецькі відділи появили ся вже на захід від міста Антверпії, щоби відітати місто від сторони моря. Укріплене місто Дендермонд піддало ся Німцям без ніякого опору. Бельгійська армія по неудачній битві під Мелін повернула до Антверпії. Кружить поголоска, що бельгійський король Альберт є ранений відломом шрапнеля.

500.000 МОСКАЛІВ В ОСТЕНДІ?

Нью Йорк, 5. вересня. — З Лондону надійшли ще доси непотверджені вісті, що пів мільона Москалів переправило ся з північної російської пристани Архангельск морем до Англії, а звідси до Остенди, щоби перервати німецьким військам у Франції получене з Німеччиною.

Перші телеграми говорили про впадоване 70.000 Москалів, інші про 500.000 Москалів, а вкінці 750.000. Повисні поголоски не заслугоють зовсім на віру.

НІМЦІ ДОМАГАЮТЬ СЯ КОМІСІЇ ДЛЯ РОЗСЛІДЖЕННЯ ІХ „ВАРВАРСТВ“.

Амстердам (Голандія), 4. вересня. Німецьке правительство віднесло ся до представників нейтральних держав: Злучених Держав, Голандії і Італії, щоби виделегували комісію, яка на місци перевірила би, як обходили ся і обходять ся німецькі війська в занятих територіях. Вісті про надужиття німецьких ювніврів в Бельгії і Франції є зовсім ложні.

ЯК ПОВЕДІТЬ СЯ НІМЦІ У ФРАНЦІЇ?

Париж, 5. вересня. — Начальник департаменту (провінції) Па-де-Кале надіслав телеграму слідуєчого змісту: „Я видав приказ до населення провінції, щоби не утікало. Німецькі війська обходять ся дуже чемно і не допускають ся ніяких надужит. За все, що беруть для своєї армії, платять готівкою. Беруть лише тоді силою, коли средства поживи перед ними укриваєть ся“.

„ЧИМ ІХ БІЛЬШЕ УБЕШ, ТИМ БІЛЬШЕ ІХ ВИДИШ“.

Лондон, 5. вересня. — Кореспондент з Ферієр, місточка недалеко Парижа, оповідає слідує: „Наші жовніри бують ся хоробро, але їх болить се, що мусять завсїгда уступати перед ворогом. Вони ніяк не можуть сего зрозуміти, длячого се так дієть ся. Німці заявляють ся нараз у великім числі і приневолюють їх до утечі. Французькі жовніри нажуть. Чим Німців більше убеш, тим більше їх видиш. Але, коли би ми дістали їх в свої руки в отвертій полі, тоді прийшов би їм кінець“.

Війна на морі.

НІМЕЦЬКІ КОРАБЛІ НА ПІВНІЧНІМ МОРИ.

Копенгаген (Данія), 5. вересня. — Ескадра німецької флотії, зложена з двох кружлянів і кількох торпедовців, заняла 15 англійських рибальських кораблів. Кілька кораблів Німці затопили, решту wraz з товарами забрали до пристани Вільгельмсгафен.

ЯПОНЦЯМ НЕ КОНЧЕ ВЕДЕТЬ СЯ.

Токіо (Японія), 5. вересня. — Японське міністерство потвердило вість про затоплене другого военного корабля „Шірато“.

Японські війська, призначені до облоги Тіен-Тсіну, висідають дальше на хінський територію в Шантунг, мимо протесту хінського правительства.

БЕЗЧИННІСТЬ АНГЛІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКОЇ ФЛОТИ.

Рим, 4. вересня. — Телеграми з Відня доносять, що австрійська флотія кинить собі з безчинності англійсько-французької флотії на Адрійськм морі. Ніхт не можна собі представити, длячого три разів сильніша флотія не відважуєть ся звести бою з розмірно слабшою флотією Австрії.

СТАНОВИЩЕ ІНШИХ ДЕРЖАВ.

ІТАЛІЯ ЗАХОВУЄ ДАЛЬШЕ СВОЮ НЕУТРАЛЬНІСТЬ.

Берлін (бездр. телегр.), 5. вересня. — Стараня Англії і Франції, щоби перемити Італію на свою сторону, не принесли бажаного успіху. Англія і Франція обіцявала Італії за поміч проти Австрії і Німеччини розширене нраку коштом Австрії, а крім сего дешеву одно-

мільярдову позичку. Італія позістає і надаліше нейтральною.

Показуєть ся, отже, що всіяні аліри, які доносили про велике напружене між Італією і Австрією, про нагромадження військ на обох сторонах італійської границі, були без найменшої підстави і зовсім відумані.

ТУРЕЧЧИНА ПОЗІСТАЄ РІВНОЖ НЕУТРАЛЬНОЮ?

Вашінгтон, 5. вересня. — Турецький посол у Вашингтоні заявив на підставі відомостей, одержаних з Царгороду, що Туреччина позістане нейтральною. Всякі відомости про концентроване військ і про приїзд німецьких офіцерів до Туреччини є зовсім неправдиві.

АНГЛІЯ ВИСИЛАЄ УЛЬТИМАТ ГОЛЯНДІЇ.

Амстердам (Голандія), 5. вересня. — Тут кружать вісті, що Англія зажадала від Голандії дозволу висадити свої війська на голандськм побережю, на північ від Антверпії. Голандське правительство мало відмовити сему жаданю. Ся вість понищо є непотверджена.

Послідні вісти з поля війни.

Лондон, 7. вересня. — У віддаленню 15 миль на схід від Парижа кипить завзята бтва між Німцям а армією союзників.

Лондон, 7. вересня. — На побережю Бельгії висадили Англії армію, зложену з Індійців. Армія посуваєть ся в напрямі міста Гент.

Петроград, 7. вересня. — Російські відділи перейшли ріку Дністер, заняли місто Стрий і посувають ся здовж ріки Стрия в напрямі Карпат.

Базель (Швайцарія), 7. вересня. — Німецький цісар обняв особисто команду над армією, яка находит ся на полудне від міста Нансі.

Петроград, 7. вересня. — Москалі віднесли побіду над австрійською армією між Бугом а Вислою і змусили її повернути назад за ріку Вислу.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

Мадярський політик Микола Семере, який від якогось часу звернувся особливу увагу на українську справу і між иншим розписав конкурс на працю про історичні взаємини між Мадярами й Українцями, містить у віденській газеті „Нассе Вінер Тагблэт“ (ч. 215, з 6. м. м.) статтю п. н. „Будучність“, в якій як ціль війни вказує основне ослаблене Росії через утворення самостійної України. Ось його виводи:

„Нема найменшого сумніву, що ми побідимо на цій війні. Тількиж побіда коштуватиме дуже багато крові і величезних жертв.

„Найбільшим та найбільше життєвим питанням будучности буде таке визискане наших дорогих побід, щоби за яких десять років не могла знов повернути така страшна війна, та, щоби нашим ворогам унеможливити птгитицати нас і Європу щераз в таку війну. Отгитмо остаточної висідки мусять бути переворотні. Мусить наступити викове установлене ладу.

„Я писав і говорив перед шести роками, що Сербію і Росію треба поділити. Се повторюю щераз та кажу, що ми повинні нещасні окрайні провінції Росії визволити та зробити їх самостійними. Що має стати ся з Фінляндією, Лівонією, Курлядією й Естонією, про те вже дуже добре знає цісар Вільгельм. В російській Польщі настане певно основний переворот. Алеж ми мусимо поставити на чергу й розвинути і найновіше питання українське. Отсе живе закований, тридцять-мільоновий нарід в недоволенню. Українці не можуть розвивати навіть своєї мови в школі. Вони непавають Росію вже з давен-давна. Їх земля — се найбогатші провінції Росії. Україна се шпихлір і скарбниця південної Росії. Колиж Україну визволить ся, відділить ся її від Росії та зробить ся самостійною, тоді ослаблена Росія певно не впаде за десять років знов обернути ся проти нас. Коли нам прийшло ся почати сю страшну світову війну, то нашим найпершим обов'язком повинно бути застановити ся над тим, що ми хочемо сотворити та яких овочів дожидаємо яко кінцевих вислідів війни“.

Головна Українська Рада до всего УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!

Гряде великий час,
велика слухна година!

Здіймає ся пожежа війни, в якій тріснуть кайдани, що далися поневолені народи. В сій пожежі куєть ся будучність України!

Настав слушний час, день нашого воскресіння. В сей час український народ кинув свій свій до бою за волю України. В сей час нема жертви, яка для нас могла би бути за велика. В сей час одної є наші думки і бажання, одностайні та тверді мусять бути наші діла.

Одностайним рішенням Головна Українська Рада з'єднала начальні управи всіх досі в нас існуючих стрілецьких і руханкових організацій в Українську Боеву Управу.

Українська Боева Управа стає однією старшиною організацій українських добровольців, яка одержує назву **Українських Січових Стрільців**.

В її руки зложилась Головна Українська Рада верхнього пласту над Українськими Січовими Стрільцями, а під Тебе, Український Народо, ждаємо карності і послуху.

Тому киньмо весь український народ дати Українській Боевій Управі силу, яка потрібна, щоб викувати будучність України. Винаємо всіх, хто тільки здатний, молодих і старших, інтелігентів, селян, міщан і робітників, — на скільки вони не обійдуть мобілізаційним наказом п. і к. армії, — ставати **однодушно в лави Українських Січових Стрільців** під прикази Української Боевої Управи.

В сій цілі Головна Українська Рада наказує безпосередньо заложити в кожній громаді комітет, який підлягати-ме безпосередньо Українській Боевій Управі та її відпоручникам, як органам іменованим Головною Українською Радою.

Сі громадські комітети мають негайно оповістити всіх громадян про означене Головною Українською Радою і про організацію українських добровольців під проводом Української Боевої Управи, вислати народови нашу історичну хвилю, яку переживаємо, і ціль акції, до якої зливає український народ Головна Українська Рада, і вивести всіх українських молодців і мушкетерів в громаді, щоб наші мобілізаційні накази п. і к. армії, зголосити ся і стати в ряди **Українських Січових Стрільців**.

Громадський комітет задати їх спис і безпосередньо повідомити Українську Боеву Управу (у Львові, ул. Мохначького, ч. 12) про число, вік та

Львів, 6. серпня 1914.

ГОЛОВНА УКРАЇНСКА РАДА:

Президія:

Др. Кость Левицький, голова.
Михайло Павлик, заст. голови.

Микола Гайкевич, заст. голови.
Др. Степан Баран, секретар.

Члени:

Микола Балицький, Іван Боберський, Іван Кивелюн, Др. Микола Лагодінський, Др. Михайло Лозинський, Теофіл Мелень, Володимир Темницький, Др. Кирило Трильовський, Др. Володимир Старосольський, Др. Леонин Цегельський.

УКРАЇНСКА БОЄВА УПРАВА:

Секція акції:

Теофіл Романовський, начальник, Дмитро Катамай, заст. начальника, Др. Михайло Волошин, Михайло Генни.

Секція організації:

Др. Кирило Трильовський, голова, Др. Степан Шухевич, заст. голови, Др. Кость Бірський, Іван Боберський, Дмитро Вітовський, Сень Горун, Володимир Темницький.

ОПОВІЩЕННЯ.

ВІДПОВІДНО ДО МАНІФЕСТУ „ГОЛОВНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ“ З ДНЯ 6 СЕРПНЯ 1914 Р. ВИДАЄМО ДО ВСЕЇ УКРАЇНСЬКОЇ СУСПІЛЬНОСТІ ОТСЕ ОПОВІЩЕННЯ:

Всі існуючі українські стрілецькі організації лучать ся в одну єдину військову організацію під назвою: „Українські Січові Стрільці“. В цілі доповнити повіль українських стрілецьких організацій:

1) В кожній громаді має поєстати до 24 години громадський комітет з 3 до 5 людей. Сей комітет має:

1) Означити безпосередньо люка, і вилучити аркуші для спису доброволь-

ців — на скільки вони не обійдуть мобілізаційним наказом п. і к. армії.

2) Скласти населення відозвами, покликами і відповідною агітацією перед добровільні люка. Віддати їм загучений маніфест і заважати їх до випису на листу добровольців.

3) Вибрати потрібне число інструкторів, які віддали свою службу при війську, і припоручити їм, щоб безпосередньо приступили до вправ воєнної польової служби.

4) Наглядати, щоб ся наука відбувала ся постійно і швидко.

5) Задати спис добровольців з наведенням, хто з них мав при війську яку парку. Один відпис того спису писати до повітового асентуричного комітету. Другий відпис писати на адресу Боевої Управи у Львові, ул. Мохначького ч. 12. Рівночасно подати імена голови і членів комітету і громадських інструкторів. Про зміни в комітеті і інструкторах належить подивити листу безпосередньо до Української Боевої Управи.

6) Уважати на се, щоб добровольці випорядкували свої родинні справи і були готові кожної хвили на приказ виступити в похід.

7) Доганяти, щоб кожний доброволець мав з собою дві пари білих і добру обуву а в разі поклику поживу на дві доби.

8) Збирати між громадянами на бідних добровольців підмоги, щоб мали на перші потреби і харчі.

9) По виході перших добровольців старати ся про побір і вправу дальших добровольців, опікувати ся їх родинами, та старати ся про удержання порядку і ладу в громаді.

10) В кожній повітовій місці має поєстати до 24 години Повітова Управа. Ся управа має:

1) Вистарати ся безпосередньо о відповідний люка.

2) Установити повітових інспекторів, які мають наглядати, чи в кожній селі заважало ся громадський комітет і чи робить свою роботу.

3) Установити відповідне число повізових інструкторів, які добре знають військову справу та зможуть контролювати громадських інструкторів по громадах.

4) Придбати матеріальні засоби, потрібні на копії поборних чипностей, догляду і контролі, та на підмоги українським добровольцям на випадок, як скличеть ся їх а громад до повітового міста, на копії Української санітарної служ-

Львів, 6. серпня 1914.

Українська Боева Управа.

Українська маніфестація за Австрією у Львові.

Для 30. липня с. р. вечером була створена Галицький свідок величавої української маніфестації, яка була як найкраснішим доказом почувань української суспільності до Австрії. Уже по 7. годині вечером зібрани ся українські городенькі українських організацій на підбірку школи імені Гринченка з музикою, лінійними і табличками та вирушили уміщеною Городенькою до міста, де до них долучували ся члени інших українських товариств. З того утворив ся величавий

похід.

котрий перейшов уліцями Карла Людвіга, прибув до Ринку, де на него ждали члени центральних українських організацій і де він вийшов до більшого як історичної маси. В Ринку задержав ся похід перед каміньним тов. „Проміслом“, співачкою національного гімну. Тут з балкони І. поверха промовив д-р Євген Озаркевич.

По промові музика відіграла австрійський гімн, а після український соціальний марш. При звуках соціального маршу рушив похід далше під Намісництво.

Треба було довшого часу заки ся велика маса народу, яка в тім часі зросла до десяти тисяч, могла перебіти ся через вузькі вулиці а Ринку і устави-ти ся перед Намісництвом. На першій оклики „Славно“ зашліли усе вікна в мешканці п. к. Намісника, а музика заігнотувала австрійський гімн. В тій хвили явив ся Намісник д-р Коритовський на балкони. По короткій промові одного а комітетових, котрий висказав цілі сї маніфестації, відповів д-р Коритовський а балкони, висказуючи подяку іменем Ного Величества Царя, за сї висловлювання української суспільності у Львові. Музика відіграла тепер наш народний гімн „Ще не вмерла України“. При звуках українського народного гімну передіфілював цілий похід перед Намісництвом, прямуючи під

генеральну команду

при Бернадинській площі. Тут відіграла музика австрійський гімн і марш Ра-

би Червоного Хреста і на Головний Український Боевий Снарб у Львові.

Грошеві збірки і латки для Головного Українського Боевого Снарбу і для Української санітарної служби Червоного Хреста належить слати на адресу: Іван Кивелюн, радник у Львові, Краєвий Відділ.

6) Проводити докладний спис всіх громадських комітетів та уважати, щоб вони прислали правильно свої списи добровольців з кожної громади Повітової і Головної Боевої Управи у Львові.

7) Задати повітовий спис українських добровольців в своїй повіті. Надіслати такий спис Головній Боевій Управі у Львові а один примірник задержати у себе. Повідомити Українську Боеву Управу про стан і число Українських Січових Стрільців в повіті та про кожну важливу зміну що 10 днів.

8) Приготовити квартири на випадок збору Українських Січових Стрільців з цілого повіту і приладити для них харчі.

Збір Українських Січових Стрільців з цілого повіту в повітовій місці тривати буде можливо найкоротше, щоб лише утворити з них єдиний відділ і вислати на місце призначення.

9) Добровольці здібні на інструкторів — на скільки вони не обійдуть мобілізаційним наказом — мають зголосити ся з цілого краю у Львові, ул. Мохначького 12, або в Станіславові, в селі „Сокола“, ул. Третього мая.

10) Власники роверів, моторів і самоходів — о скільки вони не задержані для п. і к. армії — мають зголосити ся з ними в повітових командах.

11) Справу заосмотрення всім потрібним в похід поволіти Українська Боева Управа в найбільшій часті.

12) На добровольця в Укр. Січових Стрільцях може зголосити ся і бути призначений тим сїм, хто на підставі мобілізації або спеціального покликання не є вже тепер обов'язаний до військової служби в якій перебуває відділ п. і к. армії а в особі також в загальним оповіщено (ляндштурмі).

Львів, 6. серпня 1914.

Українська Боева Управа.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN NEWSPAPER

Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Оплатувати газету треба завжди з гора.

Гроші треба посылати в режістрованим листі, або через експресовий або поштовий моні ордер. Моні ордер, то є грошовий переказ, котрий встановлює від почтара або агента на експресовій офісі, підлягає на вашу адресу, бо без того ви не годні грошей дістати.

Галичина підчас війни.

Крім кількох чисел старокрасних газет, котрі ми одержали в п'ятницю, для 6. с. м., дістали ми ще на другий день, в суботу, кілька дальших чисел в тім „Діло“ з 11. і 12. серпня с. р. і кілька давніших.

З давнішими числами одержали ми маніфест Головної Української Ради до Українського Народу в Австрії, який в цілості передруковуємо в нинішнім числі „Свободи“ разом із записом сї Г. У. Ради в справі заложена української військової організації під назвою „Українські Січові Стрільці“, на чолі котрої стоїть „Українська Боева Управа“. Винци подаємо й оповіщення „У. Б. Управи“ в справі переведена української військової організації.

Цілий сїй маніфест із записом в справі У. Б. Управи, розуміється, не має серед перших обставин для нас, американських Українців, жадного практичного значіння, але мимотою ми його передруковуємо в цілості, аби американська Україна мала добрі відомости, яке становище заняли наші брати в Галичині супроти теперішньої війни в Європі, яка в кожній разі для нашого народу має велике значіння.

Крім того подаємо в сїм числі „Свободи“ багато інших вістей зі старокрасних газет.

УКРАЇНСКА МОБІЛІЗАЦІЯ.

„Сокол-Батько“ у Львові видав такий приказ:

Приказ „Сокола-Батька“.

Члени всіх „Січів“ і „Соколів“ „Сокола-Батька“ мають стати тепер членами „Українських Січових Стрільців“, які гуртують в собі всі українські руханкові, стрілецькі і пожежні товариства. Старшиною „Українських Січових Стрільців“ є „Українська Боева Управа“ у Львові, ул. Мохначького 12, і у всіх стрілецьких справах від тепер всі члени наших філій мають слухати й виконувати всі наші відклики. Зголоситись сейчас в місцевих і повітових комітетах сїх Стрільців на добровольців. — Гарзд!

За старшину „Сокола-Батька“:

Іван Боберський, Роман Волошун,
голова, патальник.

Зрівнане Стрільців з-правильним військом. B207

Галицький Намісник повітових всіх старостів і обох президентів постійних міст, що на основі шемської постанови з 11. 3. серпня с. р., міністер красної оборони уповноважив Намісника під певними точно означеними умовами дати дозвіл на переміщення існуючих в краю

сотова і стрільниць товариств (Соколи, Стрілці, стрільцькі дружини і т. п.) як польських так і українських, на стрільцькі корпуси, котрі можуть бути приділені до загального ополчення, отже стати під охороною міжнародного права. Корпуси ці доставлять, коли примінять ся до всіх поставлених їм умов, карабін і опояску до ношених на ліній рамені, яко відзнаку приналежності до збройної сили держави. Товариства і стрільцькі корпуси мають в цілі одержати такого дозволу згодити ся до віносних старостів згідно до дирекції поліції і магістрату обох столичних міст. Староста в прохоту подає президії намісництва з проектом статута. Намісник в уповноважений затвердити статут.

НАСТРІЙ ПО СЕЛАХ.

Громада Дубе (нов. Броди) на поклик товаришів Червоного Хреста зложила дня 8. м. 200 корон на руки брідського старости. Парох о. Дуткевич від себе заявив згоду дати прихорост і сусідній церковний будинок враз з уселюго і поміччю після своїх сил. Окрім того зобов'язав ся з женою організувати обслуговування ранених з місцевого жіноцтва. В селі мимо суму по 130 мужях, які пішли в ряди оборонної держави — настрої дуже добрий і патріотичний.

Громада Грибовичі (нов. Львів) передала до редакції „Діла“ через господаря Івана Хрипак Білого 135 К 83 с. на цілі „Українських Січових Стрільців“. Перейшли від хати до хати і збирали добровільні датки. Примір сей — пише „Діло“ — будуть безсумнівно наслідувати всі українські громади.

Зі Скалата пишуть до „Діла“: Дня 29. липня зголошено ся зі Сорочка 24 добровольців на війну. Жонаті і молоді, є між ними літ 18. Нині вечером вже виїждять. Сорочко — се найсвідоміше село українське в Скалатщині.

ДАЛЬШІ АРЕШТОВАННЯ СЕРЕД МОСКВОФІЛІВ.

„Діло“ з 12. серпня пише: Останніми днями арештовано в Рогатинщині: ст. прав „юношу“ Сначинського, бувшого префекта москвофільської бурси в Рогатині, о. Ів. Мащак, парох з Липицької горишної, Романа Копринського, почт. ур. в Рогатині, о. Аполінара Филиповського, парох з Підкам'я з дочкою, Михайла Демчишина, дяка з Коношків і одного двірського парубка в Стратині. Відомість, що арештовано о. Д. Дорожинського, гр. кат. катихита при німецькій гімназії в Львові не є правдива: о. Дорожинський пробує в Новім Мізуні у свого вітця, пароху Мізуна.

З хвилею проголошення воєнного стану намножило ся багато чуток про уязнення й юстифікації різних русофілів. Оттак пущено чуток про розстріл послів Кльофаха, Сюдзяка і... Маркова. На скільки знаємо сї вістки пересадні. Пос. Маркова зроблено тільки несподіваним і відставлено від Віден до одної з західних провінцій держави.

Образки з війни.

НА ГАЛИЦЬКО-РОСІЙСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

В „Ділі“ з 12. серпня с. р. знаходимо такі вісти:

Поранені козаків.

Броди. (Пр. т.) Коло Дудиня, села в брідській повіт, недалеко Залозець, прийшли до перепалки уланів з російськими козаками, котрі мали за собою оперте у відділі піхоти. Перепалка скінчилась ся для козаків фатально. бо 27 з них полягло, а 11 взято до неволі. Кілько було ранених не знати, бо утікаючи ранених забрали за собою. Разом з козаками подав ся і відділ російської піхоти.

Відень. (Таб.) На півночі російські патрулі кінноти на схід від Висли намагали дістатися до Сяну, але їх всюди відперли.

В напрямі Бродів три швадрони кінноти і відділ машинних карабінів ударили на наші постерунки, але відперто його поза границю.

З Розадова доносять, що козаки, підпомагані російською піхотою, старали ся передістатися на галицьку територію, але наші відділи їх відкинули і виперли.

НАСТРІЙ В РОСІЇ ПІДЧАС ВІЙНИ.

Телеграми з Росії доносять, що в Росії страшно патріотичний настрій. Сам вістих дехто вірить тому, що нема інших вістих, бо Англія інших вістих не пущає. Але тепер довідуємо ся з газет, які ми дістали з перших днів серпня, що настрої в Росії трохи інакші. Ось послухайте:

Настрої серед Москалів.

Черновецькі німецькі газети пишуть: Один професор середньої школи в Чернівцях, котрий по багато пригодах перебував там з Одеси, оповідає: До 6. серпня перебував я в Одесі, де настрої не був зовсім прихильний для війни. Групи хлопців під проводом поліції улажували демонстрації за війною. Вістку, що німецькі війська увійшли до російської Польщі, привитали з вдоденням, говорили лише сумно, що Німеччина й Австрія визволить лише Польщу, коли інші народи в Росії даліше остануть під парем кнута. Москалі благословити будуть день, в котрім Австро-Угорщина і її союзники здіймуть ярмо з них. Російські часописи подають неправдиві вісти про героїства козаків. Донські й уральські козаки прийняли мобілізацію дуже холодно. Здасть ся, були випадки бунту. Плани Росії ужити козаків як передньої сторони вмашировання до Німеччини й Австрії не вдасть ся.

Переполох серед російських військ на Кавказі.

Турецька газета „Іктам“, яка виходить в Царгороді, довідує ся з певної сторони, що Москалі від кількох днів покидають дуже поспішно околиці над турецько-російською границею і при сїм відвороті в глибину краю палять магазини з пожитками. Дивізії кавалерії подали ся до Карсу. Багато російських дезертирів втікає до Туреччини. В Баку прийшло до заворушень між резервістами, причім убито директора поліції.

Російські побіди.

Віденська німецька газета „Райхс-пост“ доносить: Один Австріяк, який вернувся з Росії, оповідає, що російські газети з перших днів місяця серпня в Києві й Одесі подають ось-такі вісти: Побіда російської армії вступила вже до Австрії, У Львові панує революція. Криві заняті російським військом. Населення Галичини зустрічає російське військо з одушевленням. Пруське військо, яке хотіло вдерти ся до російської Польщі, побито на голову. Російська армія йде від побіди до побіди...

Газета „Райхс-пост“, а за нею і львівські газети пишуть, що Росія такими самими видумками кормила своє населення і підчас японської війни. Австріякі такими смішними видумками може тільки розвеселити, але японський кінець прийде Росії і тепер.

ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ УЧИТЕЛІВ.

Дня 25. і 26. липня с. р. відбув ся у Львові український зізд народних учителів з усіх земель України. Зізду вила величаво. На 4.000 усіх українських учителів і учительок в Галичині приїхало до Львова около 1.500. З Буковини приїхало около 60 учителів, з російської України приїхали три відоручники. Також чеські учительські товариства вислали 12 своїх представників. Прибув ще і відоручник Словінів з Люблини. З поміж наших послів явили ся д-р К. Левицький, проф. д-р О. Колесса, д-р В. Бачинський і Т. Рожанковський.

Зізду тривав два дні. Першого дня рано відбуло ся отворене зізду. Привіт і желання зізду складали відоручники різних наших товариств. Українці з російської України, Чехи, Словінець і посол д-р Колесса.

При отворенню зізду голова учителів віддав пошану пам'яті бл. п. архієпископа Франца Фердинанда і зізд вислав до Відни телеграму з заявами співчуття.

Наради на тім зізді були дуже поважні. Найбільше уваги звернено на те, як представити ся наше шкільництво. Референти представили, що і в Галичині і в Росії і на Буковині і на Угорщині, а також за морем в Канаді і Бразилії українські школи ще дуже слабенькі. А що від школи залежить ціла будучність дитини, то-ж учителі рішили подбати, щоб наше шкільництво піднесло ся і щоб в школах більшу вагу привизувати до розбудови українського духа.

Крім свого радий учителів над тим, які би то книжочки і газети видавати для малих дітей, щоб вони вже від найраніших літ пізнавали, хто вони, та щоб ставали в життю чесними людьми.

Наконець рішив зізд улажувати для учителів університетські курси, щоб в той спосіб піднести образоване учительство. Також признали які потребу останати зі собою в близьких товариських взаєминах.

Усім тим нарадам і конференціям, який відбувся сї першого дня, прислухували ся Чехи і російські Українці. Вони пересвідчили ся, що наш парід в Галичині не спить, а працює і організує ся. Дай Боже, щоб за приміром учительської організації пішли і другі наші товариства та організації.

ПОЧАТОК ХІІІ. ГОЛ. КОНВЕНЦІЇ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

В понеділок, дня 7-го с. м., розпочались у Бофало, Н. Й., наради ХІІІ. Головної Конвенції Р. Н. Союзу в Америці.

УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО І НАШІ ВОЯКИ.

До львівського „Діла“ з дня 11. серпня пише один дописувач: Кілька днів тому був я свідком величаво гарної хвилі. Коли на стацію в Ходорів заїхав військовий поїзд, що від наших борців на терен бою, явивсь на стації кільканаймий пан і панночок Українок з кошичками повними яблук, хліба і лям та з пуделками напироків, і вони сіли в вагон до вагона, обділюючи перезджаючи військо сими артикулами. Втомлені жовнири витягали жадно руки по сїм дари. Інші панночки подавали із збанків воду жаждучому війську. За кільканих хвилин поїзд відїздив військо піднесло веселе „урра“ та дякувало, підносячи шапки в гору, своїм добродійкам. Вже далеко був поїзд за стацією, а все ще веселе „урра“ було чути і видно було привіти заслані в гору піднесеними шапками. Сї гарної акції підняло ся в Ходорів українське товариство „Жіночий Кругок Ів. Шевченка“. При кожній майже поїзді являють ся чаєни сего товариства та ведуть акцію організовану. Доказ се свідомості і патріотизму жіноцтва ходорівського. На сїм місці підношу се яко примір гідний наслідувати.

ПОСВЯТА УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ.

Львівське „Діло“ пише: По розкриттю відозв комітету жіночої організації зголошує ся вчора до нас біда львівська зарібниця з жертовно і готовністю до праці. Приносить кілька штук чистого гарного білі і жертвує цілу свою особу до розпорядженості Комітету. Може ходити коло хорів, варити, прати. Відтак здіймає хрестик з ший і жертвує на Українській Червоній хрест. „Чи се золото?“ — питаю. „Так, а все його заставляю в банку і приймають. Але най вже все йде, коли Господь милосердний за нами дав побіду“. Отсей винок бідої жінок з пролетаріату нехай в примір буде тим наням, що перд нашими колективками замирають двері, а замикаючи ся у безпечний кут, уживають вакацій, дождаючи, що нам доля принесе. — К. М.

МОСКВОФІЛЬСЬКИЙ ПРОВОНАТОР.

Пишуть з Коломиї: В Коломиї живе москвофільський агітатор учитель школи віділової Лука Спальський, коломиїський кореспондент „Пр. Русі“, — звисний зі своїх рівно глухих, як і безличних зізнань на процесі Бендасюка. Минулого вітра прийшов він вчора до каварні „Рояль“ де зібране було велике число публіки цивільної і військової. Коли канеля стала грати гимн національний, Спальський не хотів встати і аж на доматаня публіки встав. По відігранні гимну австрійського, українського і польського, публіка стала зносити оклики: Нехай живе Австрія, нехай живе Україна, нехай живе Польща, проч з Росією, проч з російськими агентами, — всі ті оклики звернені на адресу Спальського. Після того зажадала публіка, аби Спальський опустив лубока. Коли він того не хотів зробити, огрича публіка силою викинула його з каварні. — („Діло“).

ЗАПОМОГОВИЙ ФОНД ДЛЯ ВДІВ І СІРИТ.

Віденські дивниці доносять, що в льокалах корпусу команді відбула ся вчора нарада в справі основанія запомогового фонду для вдів і сиріт цілої збройної сили. Конференція була дуже численна, взяло в ній участь багато членів цисарського дому, між иншими архієпископ Леопольд Сальватор, архієпископ Валика, котрі обьявля протекторат. Міністер війни Кробатін обьяв гоноровий провід.

НАГОРОДА ДЛЯ ПЕРШИХ ГЕРОІВ.

Гуго Маркус, директор Віденського Банку союзнаго зложив в міністерстві війни 2.000 кор. з тим призначенням, що 1.000 К жертвує тому

а посеред жовнів австро-угорської армії, хто в рийш здобуде порожній прапор, а 1.000 кор. тому, що здобуде першу неприятельську гармату.

В СПРАВІ ПОДОРОЖІННЯ ЗАСОБІВ ПОЖИВИ

оповістили президія австрійського міністерства: Замітно в останніх часах, але економічним положенням неоправдане подорожіння засобів поживи спонукало міністерство до пригаданія, що загальний карний кодекс карє деякі форми лихварського торгівництва засобами поживи. Після 482 \$ торговець, котрий ховає товари, що служать до заспокоєння шоденних потреб, або не хоче їх продати, поповняти проступок, караний гривною, втрадоту концесії а навіть і строгим арештом від одного до шістьох місяців.

НЕДОСТАЧА ДРІБНИХ МОНЕТ.

З Відня пишуть: Кілька днів з початком серпня у Відні не можливо було дещобудь змінити наперову десяти або двайцяткоронівку. Все заховує срібло та масами облягає Австро-угорський банк, щоб міняти банкноти на срібло й дрібні монети. Недостачі металевих монет заважає вичекане нових двої одно коронівку та видачі наперових двокоронівку на зразок таких наперових ринських.

ПОЖЕЖА В НАДВІРНІЙ.

Дня 5. с. м. відбула в Надвірній пожежа, яка наслідком незвичайно сильного вітру дуже поширила ся і знищила кількост будинків. Жертовною страшною етихіє вали м. п. старинна, з Манявського Скиту перенесена, з кедровою деревом побудована церква, 6-класова дівоча школа, товариства „Родина“ і „Народний Дім“, поштовий уряд, нотаріат, дві адвокатські канцелярії, заряд ліар і лісів. Згоріли уліці Шиньська, Деятинська, Шанкевича, Шевченка, часть Станіславської і середмістя. Матеріальні втрати очевидно нечислені — такого огню в Надвірній ще загалі не було — натомість фактом є що в огні найшло смерть десять осіб. При сїм нагоді виявила ся нагадно некуча потреба реформи огневої поліції, особливо справляти сиваков, бочок на воду, гасів, драбин і інших пожежарничих приладів, бо вже пожежа з 5. с. м. привела десятки як не сотки родин до крайньої нужди.

ОПРИШКИ В НАДВІРНЯНЩИНІ.

В селі Мизуличині коло Деятини на хату господаря Боднарюка, що мешкає за селом під лісом, напало вночі трох замаскованих опришків. Вбийши вікно, дістали ся опришки до хати і забрали готівкою 3.080 корон, які одержав Боднарчук за продані волі. Під сїм пору була лише жінка Боднарюка. Анна і її загрозили опришки смертю, коли би хотіла ставити опір. Забрали гроші, піпал опришки дальше перхали гір до сусіднього села Дори і там напали знов на хату господаря Семанюка, у котрого забрали около 80 корон. Збуджений зі сну Семанюк ставив опришкам опір, за що один з них скакав його дуже небезпечно тошором в черво. Жандармерія арештувала вже в Деятині одного опришка, Шмухера, торговця овцєю, у котрого найдено також окровавлений топір.

СВЕН ГЕДІН ЗА ВІЙНОЮ.

Берлінські часописи доносять зі Швеції, що звисний шведський учений і знавий подорожник Свен Гедін, котрий тому кілька літ видав агітаційну брошуру за війною з Росією — тепер почав агітаційну подорож за війною з Росією.

ЩО КАЗАВ РОСІЙСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ПРО АВСТРІЙСКУ АРМІЮ?

Редактор французької газети „Там“ мав розмову з російським генералом Куропаткіном про австрійську армію. Потім він ту розмову так описав:

„Не можемо дурити себе, каже Куропаткін, щоб побіда над Австрією була легкою. Численна австрійська армія добре в усе потрібне заоснажена, оверта о Галичину, добре організована, може під розумною управою тримати в шаху навіть сильнішу армію ніж російська“.

СІОНІСТИ І УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТІЛЬЦІ.

Центральний Комітет сіоністів партії Галичини ухвалив на вчорашній засіданні висловити свої симпатії організації Українських Січових Стрільців і підперти її акцію як морально так і матеріально. В нинішнім жидівські „Таболя“ має повстати ся відозва партії з покликком збирати датки на організацію Українських Січових Стрільців. („Діло“).

„ТЯЖКО Є РОСІЙСЬКІЙ ДУШІ“

В Петербурзі записав перед війною президент французької республіки тогочасний парем Миколою при вузках музик, свистіла, бляхавих стрів і т. д. А тимчасом російський десик „Річ“ не ділав сїй французько-жидівської радості, лише писав: „Однак у вітніч є сумно. Тяжке є тепер російській душі, не в вона спосібна ні до боквих сурни ні до запалу“.

ПОБИТО СЕРБСЬКОГО ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИКА.

З Білгороду доносять, що наїтан Душан Петрович, наречений Людмилі Гартвіг, дочка помершого російського посла, по довгий перепалці — котрій причини невідомі — дуже побив престолонаслідника кн. Александра.

СВІТОВОГО МИРОВОГО КОНГРЕСУ НЕ БУДЕ.

З Відня доносять, що заповіджений на 15. вересня світовий мирний конгрес у Відні відміняно.

ПОСУХА В ПОЛЬСЬКІМ КОРОЛІВСТВІ.

До Варшави надходить вісти з цілої Польського Королівства, що панує на провінції страшно посуха. Снека є так страшна, що не можна в день розпочинати живи, бо засохла збіжжя мить ся, що спричиняє великі шкоди для рішників. В численних місцевих відбувають ся живи вночі, коли збіжжє є поже. Менші ріки, потоки і керинії повисхали. На Пільське дає ся сильно відчувати недостача води.

ЗАТІМА СОНЦЯ.

Дня 21. м. м., в п'ятницю, бул цілковити затіма сонця над Гренландією, Норвегією, Швецією, Росією, Персією аж до впливу Індусу.

Плач Луцика.

Ой сіл п тай замурился.
Що десь русский цар сгубил ся,
Що ізмінники настали,
Царя русского десь виграли.

Санкт Петербург он покинул,
Но не зная, где полинул.
Ой не зная, не видати.
Старорусская плаче мати.

Не хотіл жить над Невою,
Пашол в Москву над Москвою;
Там є престоло золотого,
Жидам прав обіцял много.

Потім вісти приїтали.
Що царя „на фронт“ післали,
С врагом битись, но ніт чути,
Ци то правда, ци то шутки.

Гей, ви гори, ви Карпати,
Ци царя в вас не видати?
Ци он бет ся, побіджає,
Ци на війні го немає?

Гей, ви гори із Бескида,
Се-ж неслихана огида.
Гляньте є заду і є переду,
Ци провадит цар череду?

Гей, ти горо, Черногоро,
Ти напратная розворо!
Подивись хоч ти є висона.
Ци є с фронту цар, ци є бона?

Вітер віс, повіває,
С Галичї повертає.
Где он виліз бул в Карпати,
Щоби войну оглядати.

Прилетіл до Олифанту.
В мой хаті сіл на банту;
Віс в ухо, повіває,
Що царя в війні немає.

Що я сроблю, що я вдю,
Що покинул он Росію?
Кто там буде панувати,
Рублі дітям послати?

Обезцарена родина,
Є правдива Украина,
А без царської опіки,
Она сдусит нас на віки.

Старорусські слези собрал
Кирило Гедзіло.

КУПУЙТЕ ГОТОВІ ФАРМИ!

Хто має намір сейчас набути дешево добрі фарми, вже утривані, нехай зголосить ся як найскорше, бо добра нагода не скоро другий раз дучить ся. Можете вибрати собі фарму, яку самі схочете!

54-анрова фарма, враз з будинками. Земля урожайна, утривана. Положена недалеко Руської Колонії. Надасть ся на купно до сїлкі для 4-ох родин. Ціна \$2.800. \$700 готівкою, решта на догідну сплату.

40-анрова фарма, враз з будинками в дуже добрім стані. Фарма граничить зі землями Руської Колонії. Попри фарму йде стрітварка. Фарма лежить недалеко міста. Земля урожайна, очі можна наочно переконатися, оглянувши плоти. Надасть ся також до сїльного купна для 3-ох родин. Ціна \$4.300. Половина готівкою, решта на догідну сплату.

11-анрова фарма, з 7 дуже красивими будинками. Фарма лежить безпосередно коло міста. Ціна \$2.900. Половина готівкою, решта на догідну сплату.

37-анрова фарма, з дуже добрим і красивими будинками. Вона граничить о межу з висією загальною фармою. Може закупити до сїлкі кілька родин. Самі будинки є варті ціни купна цілої фарми. Ціна \$4.700. Половина готівкою, решта на догідну сплату.

13-анрова фарма, враз з домом і великим садом (пичес). Фарма положена при сїм міст. Дуже добрі нагоди для тих, що мають досвід діти до праці. Ціна \$3.200. Половина готівкою, решта на догідну сплату.

Всі фарми урожайні, надають ся знаменито під управу ярин. Плоди збирає ся два рази до року. Пишіть або голосіть ся на адресу:

The European Colonization Co.,
Millville Trust Building
19-20 High Street, Millville, N. J.